

Juhász Erika: Közművelődés és tudomány

A Kulturális Szemle témái és szerzői nem csak Magyarország határain belül alkotó szakemberek, mivel a Kulturális Szemle alapítói célul tűzik ki egy Kárpát-medencei magyar Kulturális Szemle működtetését. Ez az interdiszciplináris online tudományos folyóirat így a Kárpát-medence magyar kulturális szakembereinek egy olyan hálózatát kívánja összefogni, akik hisznek a kultúra fontosságában, a kulturális közösségi kezdeményezésekben, és ezt az eszmét szeretnék hosszútávon terjeszteni és fenntartani. Ennek érdekében végeznek elméleti és empirikus kutatásokat, amelyekkel célul tűzik ki a kulturális tevékenységek, intézmények és lehetőségek folyamatos fejlesztését. A Kulturális Szemlébe a tudományos etika betartásával egyaránt publikálhatnak egyetemi oktatók, doktoranduszok, felsőoktatási hallgatók, kutatók, és természetesen a kulturális színtereken dolgozó szakemberek. A kiadás első éveiben elsősorban magyar nyelvű írásokat várunk, a későbbiek folyamán angol nyelvű publikálásra, esetenként angol nyelvű különszámra is lehetőséget kívánunk teremteni, hogy a kultúrával kapcsolatos kutatási eredményeket minél szélesebb körben, nemzetközi viszonylatokban is terjeszteni tudjuk. Ennek a célnak az eléréséért választottuk az online formát is: az elektronikus eszközök segítségével ezek az írások sokkal szélesebb körben el tudnak jutni az érdeklődőkhöz.

A 2020. évi számoktól kezdve a folyóiratban a Nemzeti Művelődési Intézet szakmafejlesztési tevékenységében erősödő kutatási, tudományos vonal egyre inkább érvényesül. 2019. szeptemberétől indult el az első Közművelődési Tudományos Kutatási Program, amely egy éves kutatási támogatást nyújt közművelődési témájú kutatásokhoz. A Program keretében évente 10 fő egyéni hallgatói pályázatot támogatunk: közösségszervezés alapszakos, kulturális mediáció mesterszakos és közösségi művelődés osztatlan tanárszakos hallgatók kutatásait; valamint évente három komplex kutatócsoport pályázatát támogatjuk: a kutatócsoportban egyetemi oktatók, hallgatók és a közművelődésben dolgozó szakemberek végzik közösen a kutatómunkájukat. A 2020-ban támogatott kutatócsoportok közül bemutatkozik jelen lapszámunkban a Debreceni Egyetem kutatócsoportja. Továbbá öt egyéni kutató is bemutatkozik a lapszámban a 2020-as nyertes egyéni kutatók közül. A Kulturális Szemle folyóirat teret ad alap- és mesterszakos közművelődési témájú szakdolgozatok kutatási eredményeinek bemutatására is, amelyekből ebben a lapszámban egy tanulmányt közlünk.

Jelen lapszámban a *Nemzetközi kitekintés*ben **Márkus Edina** a Nemzeti Művelődési Intézet felsőoktatás-fejlesztési központvezetője, a Debreceni Egyetem adjunktusa kutatása pedig az erdélyi magyar kulturális intézményrendszerre vonatkozik a 2000. és 2020. közötti időszakban. A tanulmány háttérében az erdélyi kulturális intézményrendszer helyzetét feltárni kívánó kutatás áll. Ennek a célja, hogy megvizsgálják a kulturális intézmények személyi és működési feltételeinek helyzetét Erdélyben.

A *Hazai tudományos műhely*ben az ország különböző pontjain működő felsőoktatási intézmények oktatói, kutatói, valamint kulturális szakemberek publikálnak. **Bánkutiné Mihalcsik Márta** a Nemzeti Művelődési Intézet munkatársa kétrészes cikksorozatának I. részét közli „Érték és közösség – Helyi kézműves alkotóközösségek és helyi értéktárak szerepe, egymásra hatása a Balaton-felvidéki kistélepléseken (I. rész)” címmel, amiben bemutatja az értékfeltárás törvényi háttérét, valamint Veszprém megyében az értékfeltárás területén alkalmazott módszereket és az elért eredményeket. **Minorics Tünde** a Pécsi Tudományegyetem Művelődéstudományi Tanszékének adjunktusa a Tanszék és a Határokon Túli Magyarságért Alapítvány ezredfordulót követő kutatásait és projektjeit mutatja be. A közös tevékenység fókuszában a település közösségének a saját kulturális örökségéhez való viszonya, a kulturális örökség és a helyi érték közösségi hasznosulása, az értékválasztás áll. **Ponyi László**, a Nemzeti Művelődési Intézet kutatási központvezetője korábbi cikkének folytatásaként „Társadalmiasítási folyamatok, közösségi részvétel és az önkéntesség jellemzői a közművelődésben – Közművelődési intézmények és közösségi színterek reprezentatív felmérése 2. rész” címmel közli írását, aminek fókuszában egy országos reprezentatív kutatás áll, amely a közművelődési intézmények és színterek társadalmi beágyazottságát vizsgálta. **Zsiri Dóra és Varga Balázs** közös cikkükben a kulturális alapú gazdaságfejlesztés témakörét vizsgálják a közművelődés szemszögéből.

A folyóirat *Junior kutatóműhely* rovatában fiatal kutatók munkáját ismerhetik meg az olvasók, mint például **Beke Ivett**, aki a Szegedi Tudományegyetem hallgatója, és publikációjában a munka és a magánélet egyensúlyát vizsgálja a kulturális szektorban. **Fekete Rita és Kékesi Eszter** a Nemzeti Művelődési Intézet junior kutatói, akik vizsgálatának középpontjában a fiatalok közösségi életének helyszínei álltak, valamint a fiatalok és a települések lehetőségeinek felmérése a közművelődés vonatkozásában. **Horváth Orsolya**, az Eötvös Loránd Tudományegyetem hallgatója a hagyomány és néphagyomány témakörével, valamint ezek fogalmi környezetével foglalkozik cikkében. **Kiss Edit** a Debreceni Egyetem hallgatója a magyarországi kulturális célú civil szervezeteket vizsgálja mennyiségi, működési és finanszírozási jellemzők alapján. **Lorna Emma Jones**, az Eötvös Loránd Tudományegyetem hallgatója egy kimondottan aktuális témát vizsgál, mégpedig a digitalizáció és közművelődés helyzetét a 2020. márciusa óta jelen lévő COVID-19 járvány idején.

Könyvajánlatként **Morvay Szabolcs**, a Nemzeti Művelődési Intézet kutatója ír az Intézet által 2018-ban indított „Tudástár a közösségi művelődésben” sorozat VII. kötetéről, ami a Kulturális vállalkozás- és gazdaságfejlesztés témakörét járja körül elméleti és gyakorlati megközelítésből.

A *Tudományos konferenciák keretében* rovat a 2020. május 27-28-án megrendezett, „Társadalmi innováció és tanulás a digitális korban” címet viselő HuCER (Hungarian Conference on Educational Research – Oktatáskutatók Magyarországi Konferenciája) konferencia és a konferencia kultúrához és közművelődéshez kötődő témájú előadásai kerülnek bemutatásra **Juhászné Kőműves Anikó**, a Nemzeti Művelődési Intézet kutató-fejlesztő munkatársa cikkén keresztül.

A kulturális szakma alapítója, Durkó Máttyás professzor úr is gyakorta mondta a fontos eszmék terjesztése kapcsán az örök igazságot: „Aki felteszi a kolompot, az rázza is!” A kulturális szakma megerősítéséhez szükség van olyan tudományos folyóíratra, amely küldetéséhez illeszkedően a Kárpát-medence számos kutatóját tudja egyesíteni, és folyamatos kutatásra, és kutatási eredményei publikálására buzdítani. Ezt a célt már a szerkesztőbizottság összeállításánál és későbbi bővítésének lehetősége kapcsán is szem előtt tartottuk. Ezáltal érhetjük el azt, hogy ez a folyóirat ne egy-egy szűkebb kutatócsoport nyilvánossági fóruma legyen, hanem egy minél tágabb tudományos-szakmai kör szellemi támogatását élvezze.

Hívjuk tehát szerzőként mindazokat, akik úgy érzik, hogy szeretnének és tudnának hozzátenni ehhez a vállaláshoz maguk is. És hívjuk olvasóként mindazokat, akik hasonlóan gondolkodnak, és fontosnak tartják a kultúrát, a kultúra továbbadását, mint egyetemes értéket. Gondolkodjunk közösen, őrizzük közösen a magyar kultúra értékeit Magyarországon és a Kárpát-medencében egyaránt!

Hasznos olvasmányélményeket kívánunk!

dr. Juhász Erika

főszerkesztő